

Príhovor predsedu Donalda Tuska v Európskom parlamente venovaný poslednému zasadnutiu Európskej rady 15. októbra 2015

Vážený pán predseda, vážení poslanci a vážené poslankyne Európskeho parlamentu,

predtým, než Vás budem informovať o zasadnutí Európskej rady, ktoré sa uskutočnilo 15. októbra, a o ďalších krokoch, by som chcel povedať nasledovné:

Kríza, alebo skôr výzva, ktorej my všetci – ako spoločenstvo, ako Európska únia – v súčasnosti čelíme, je pravdepodobne najväčšou výzvou, s ktorou sme sa stretli za posledné desaťročia. Nepochybujem o tom, že táto výzva má potenciál zmeniť Európsku úniu, ktorú sme vybudovali. Má potenciál dokonca zničiť výdobytky, ako je cestovanie medzi krajinami schengenského priestoru bez hraníc. A čo je ešte nebezpečnejšie, má potenciál viesť k štrukturálnym zmenám na európskej politickej scéne. A nie sú to zmeny k lepšiemu. Je to skutočne mimoriadne obdobie, ktoré si vyžaduje mimoriadne opatrenia, mimoriadne obete a mimoriadnu solidaritu. Pre mňa ako predsedu Európskej rady – a som presvedčený, že aj pre väčšinu z nás – je prvoradé zabezpečiť jednotu našich členských štátov a našich európskych inštitúcií. Spoločne túto krízu zvládneme. V opačnom prípade nechcem ani len pomyslieť na to, aká by bola alternatíva.

Už od vypuknutia tejto krízy zdôrazňujem význam ochrany našich vonkajších hraníc. Zatiaľ sme sa nedohodli na tom, ako to urobiť z operačného hľadiska, ale vedúci predstavitelia aspoň zastávajú spoločný názor, že našou prioritou musí byť ochrana vonkajších hraníc EÚ. Ako som už toto zhromaždenie upozornil v mojom poslednom príhovore, situácia sa žiaľ ešte zhorší. Mám na mysli napríklad novú vlnu utečencov z Aleppa a sýrskych regiónov, ktoré bombarduje Rusko, čoho dôsledkom je vyše 100 000 nových utečencov.

Vážení poslanci, vážené poslankyne,

Na poslednom zasadnutí Európskej rady vedúci predstavitelia s opatrnosťou uvítali prácu Európskej komisie na dohode s Tureckom o migrácii. V tejto súvislosti dovoľte, aby som osobne poďakoval podpredsedovi Komisie pánovi Timmermansovi, ktorý intenzívne pracuje na technických podrobnostiach. Dovoľte mi, aby som opäť zdôraznil, že dohoda s Tureckom má význam len vtedy, ak umožní zastaviť migračné toky do Európy. Táto spolupráca nebude jednoduchá. Nemali by sme si robiť ilúzie, že nejaká tretia krajina, vrátane Turecka, nás môže nahradiť pri ochrane našich hraníc.

Po druhé, vedúci predstavitelia zhodnotili úsilie, ktoré treba vynaložiť na to, aby bolo jedenásť krízových vstupných centier (hotspots) v Grécku a Taliansku plne funkčných do konca novembra. Tento termín je ambiciózny a vyžaduje si, aby sa výrazne urýchlilo zabezpečenie pracovníkov a aktív pre Frontex a Európsky podporný úrad pre azyl (EASO). Momentálne majú tieto európske agentúry k dispozícii menej ako polovicu toho, čo potrebujú. Pokiaľ ide o úlohu krízových vstupných centier, začali sme otvorene diskutovať o tom, ako by mali fungovať. Táto diskusia stále prebieha.

Po tretie, obšírne sme rokovali o tom, ako chrániť naše hranice. Musíme okamžite ukončiť tento úplne zbytočný spor medzi zástancami ochrany vonkajších hraníc a obhajcami solidarity a otvorenosti. Potrebujeme oboje. Potrebujeme obnoviť účinnú kontrolu vonkajších hraníc, aby sme mohli začať riadiť situáciu na našich hraniciach. Súčasťou tohto postupu musí byť zastavenie nezákonného prekračovania našich hraníc, registrácia všetkých žiadateľov o azyl a organizácia primeraných prijímacích zariadení. Toto samotné prílev nezastaví. Značne ho však obmedzí. V tejto súvislosti sa Európska rada dohodla, že mandát agentúry Frontex sa rozšíri nad súčasný rámec. To jej umožní zasahovať v pohraničných krízach rýchlejšie a dôraznejšie. Frontex tak bude zohrávať hlavnú úlohu pri návrate neregulárnych migrantov. Aby sme to mohli urobiť čo najskôr, potrebujeme pomoc Európskeho parlamentu. Cieľom je vybaviť agentúru Frontex nástrojmi potrebnými na to, aby mohla v plnej miere chrániť európske hranice. Chcel by som vysloviť uznanie poslancom za ich pozoruhodnú prácu, ktorú vykonali v súvislosti s financovaním agentúr Frontex a EASO.

Zároveň budeme musieť pracovať na ďalšom rozvoji našej vnútornej solidarity medzi členskými štátmi. Prvým krokom je poskytnúť agentúram Frontex a EASO všetky potrebné zdroje a zaviesť mechanizmus dočasného premiestnenia, aby sme zmiernili zaťaženie

členských štátov, ktoré sú postihnuté najviac.

Vážení poslanci, vážené poslankyne,

táto kríza sa netýka len sýrskych utečencov. O dva týždne zvolám samit európskych a afrických vedúcich predstaviteľov, ktorý sa uskutoční vo Vallette. Naším cieľom je s pomocou našich afrických partnerov dosiahnuť, aby tento samit prispel k vytvoreniu skutočného euro-afrického partnerstva v oblasti migrácie.

Európska rada sa rozhodla, že chceme spravodlivým a vyváženým spôsobom dosiahnuť konkrétne operačné opatrenia týkajúce sa účinného návratu a readmisie, rozkladania zločineckých sietí a predchádzania nelegálnej migrácii; tieto opatrenia bude sprevádzať skutočné úsilie o riešenie základných príčin a podporu sociálno-ekonomického rozvoja Afriky spojené so záväzkom týkajúcim sa ďalších možností legálnej migrácie.

Zameriame sa na preskúmanie možností vybudovať bezpečné a udržateľné kapacity prijímania v postihnutých regiónoch a poskytnúť dlhodobé vyhladky a primerané postupy pre utečencov a ich rodiny vrátane prístupu k vzdelávaniu a zamestnaniu, až kým nebude možný návrat do krajiny ich pôvodu.

Napokon, vyzveme členské štáty, aby ďalej prispievali k úsiliu, ktoré sa vyvíja na podporu UNHCR, Svetového potravinového programu a iných agentúr, ako aj na podporu Regionálneho trustového fondu EÚ v reakcii na krízu v Sýrii a trustového fondu EÚ pre Afriku.

Vážení pán predseda, vážení poslanci, vážené poslankyne,

napokon niekoľko slov k Británii. Vedúcich predstaviteľov som informoval o prípravných rokovaníach medzi mojimi úradníkmi a Spojeným kráľovstvom, ktoré sa uskutočnili v uplynulých mesiacoch. Uvítali sme záväzok predsedu vlády Camerona predložiť začiatkom novembra konkrétne otázky, ktoré sú predmetom obáv Spojeného kráľovstva, v písomnej forme.

Ďakujem.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press